

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 20 juli 2021
(OR. en)

10477/21

**Interinstitutionellt ärende:
2021/0196 (NLE)**

**ECOFIN 695
CADREFIN 359
UEM 193
FIN 565**

RÄTTSAKTER OCH ANDRA INSTRUMENT

Ärende: RÅDETS GENOMFÖRANDEBESLUT om godkännande av bedömningen av Litauens återhämtnings- och resiliensplan

RÅDETS GENOMFÖRANDEBESLUT

av den

om godkännande av bedömningen av Litauens återhämtnings- och resiliensplan

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens¹, särskilt artikel 20,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

¹ EUT L 57, 18.2.2021, s. 17.

av följande skäl:

- (1) Covid-19-utbrottet har haft en allvarlig negativ inverkan på Litauens ekonomi. År 2019 uppgick Litauens bruttonationalprodukt (BNP) per capita till 56 % av unionsgenomsnittet. Enligt kommissionens vårprognos 2021 minskade Litauens BNP i fasta priser med 0,9 % under 2020, och den förväntas öka med sammantaget 2 % under 2020 och 2021. Seglivade problem som inverkar på det ekonomiskt resultatet på medellång sikt är dåliga hälso- och utbildningsresultat, stora inkomstskillnader och utbredd fattigdom, dålig skattemoral, outnyttjad forsknings- och innovationspotential och låga nivåer av privata och offentliga investeringar.

- (2) Den 9 juli 2019 och den 20 juli 2020 riktade rådet rekommendationer till Litauen inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Rådet rekommenderade särskilt Litauen att förbättra skattemoralen och bredda skattebasen till att även omfatta källor som är mindre skadliga för tillväxten, och hantera inkomstskillnader, fattigdom och social utestängning, bl.a. genom att förbättra skatte- och förmånssystemets utformning. Dessutom rekommenderade rådet att Litauen skulle förbättra kvalitet och effektivitet på alla utbildningsnivåer, även inom vuxenutbildningen, höja kvaliteten på hälso- och sjukvårdssystemet och göra vården billigare och effektivare. Litauen rekommenderades också att inrikta den investeringsrelaterade ekonomiska politiken på innovation, energi- och resurseffektivitet och hållbara transport- och energinät, med beaktande av regionala skillnader, och att stimulera produktivitetstillväxten genom att öka effektiviteten i de offentliga investeringarna. Dessutom rekommenderades Litauen att ta fram en konsekvent politisk ram till stöd för samarbete mellan forskning och näringsliv och att konsolidera genomförandeorganen för forskning och innovation. För att hantera covid-19-krisen rekommenderades Litauen att vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att verkningsfullt hantera pandemin, upprätthålla ekonomin och stödja den påföljande återhämtningen. Rådet rekommenderade också Litauen att stärka hälso- och sjukvårdssystemets resiliens, bland annat genom att mobilisera tillräcklig finansiering och åtgärda bristen på hälso- och sjukvårdspersonal och på kritiska medicinska produkter, och förbättra tillgången till och kvaliteten på hälso- och sjukvårdstjänster. Litauen rekommenderades att mildra krisens inverkan på sysselsättningen, öka finansieringen av aktiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder och utvidga deras räckvidd och satsa på att främja kompetens, säkerställa att det sociala skydds nätet omfattar tillräckligt många och att nivån på förmånerna är tillräckligt hög, och förbättra skatte- och förmånssystemets ändamålsenlighet vad gäller skydd mot fattigdom.

Litauen rekommenderades att stödja företagens likviditet, särskilt små och medelstora företag och exportinriktade sektorer, tidigarelägga mogna offentliga investeringsprojekt och främja privata investeringar för att stödja den ekonomiska återhämtningen. Slutligen rekommenderade rådet Litauen att inrikta investeringarna på den gröna och den digitala omställningen, särskilt på täckning och användning av bredband med mycket hög kapacitet, på ren och effektiv energiproduktion och energianvändning, på hållbara transporter och på att främja teknisk innovation i små och medelstora företag.

Kommissionen har bedömt framstegen med genomförandet av dessa landsspecifika rekommendationer vid den tid då återhämtnings- och resiliensplanen lämnades in och anser att rekommendationen om att vidta alla de åtgärder som är nödvändiga för att verkningsfullt hantera pandemin, upprätthålla ekonomin och stödja den påföljande återhämtningen har genomförts fullt ut. Stora framsteg har gjorts vad gäller rekommendationen om att inrikta investeringarna på sammanlänknings av energinät.

- (3) I rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet rekommenderades medlemsstaterna i euroområdet att vidta åtgärder, inbegripet genom sina återhämtnings- och resiliensplaner, för att bland annat säkerställa en politisk inriktning som stöder återhämtningen och ytterligare förbättra konvergensen, resiliensen och en hållbar och inkluderande tillväxt. Rådet rekommenderade också medlemsstaterna i euroområdet att stärka de nationella institutionella ramarna, säkerställa makroekonomisk stabilitet, fullborda den ekonomiska och monetära unionen och stärka eurons internationella ställning.

- (4) Den 14 maj 2021 lämnade Litauen in sin nationella återhämtnings- och resiliensplan till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Planen lämnades in efter en samrådsprocess i enlighet med nationella rättsliga ramar. Nationellt egenansvar för återhämtnings- och resiliensplanerna är en förutsättning för att de ska kunna genomföras på ett bra sätt och ge en bestående inverkan på nationell nivå och trovärdighet på europeisk nivå. Kommissionen har med stöd av artikel 19 i förordning (EU) 2021/241 bedömt återhämtnings- och resiliensplanens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och enhetlighet i enlighet med de bedömningsriktlinjer som anges i bilaga V till den förordningen.
- (5) För att stödja återhämtningen i efterdyningarna av covid-19-krisen bör återhämtnings- och resiliensplanerna syfta till att uppnå de allmänna målen för faciliteten för återhämtning och resiliens, som inrättades genom förordning (EU) 2021/241 (*faciliteten*), och i Europeiska unionens återhämtningsinstrument, som inrättades genom rådets förordning (EU) 2020/2094¹. De bör främja unionens ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning genom att bidra till de sex pelare som avses i artikel 3 i förordning (EU) 2021/241.
- (6) Genomförandet av medlemsstaternas återhämtnings- och resiliensplaner bör utgöra en samordnad insats som inbegriper reformer och investeringar i hela unionen. Genom samordnat och samtidigt genomförande och genomförandet av gränsöverskridande projekt och projekt som omfattar flera länder, kommer sådana reformer och investeringar att ömsesidigt förstärka varandra och skapa positiva spridningseffekter i unionen. Ungefär en tredjedel av facilitetens inverkan på medlemsstaternas tillväxt och jobbskapande kommer därför att komma från spridningseffekter från andra medlemsstater.

¹ Rådets förordning (EU) 2020/2094 av den 14 december 2020 om inrättande av Europeiska unionens återhämtningsinstrument för att stödja återhämtningen efter covid-19-krisen (EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 23).

Ett balanserat svar som bidrar till de sex pelarna

- (7) Återhämtnings- och resiliensplanen utgör i enlighet med artikel 19.3 a i, och kriterium 2.1 i bilaga V till, förordning (EU) 2021/241 i stor utsträckning (betyg A) ett övergripande och tillräckligt balanserat svar på den ekonomiska och sociala situationen och bidrar därigenom på lämpligt sätt till samtliga de sex pelare som avses i artikel 3 i förordning (EU) 2021/241, med beaktande av de särskilda utmaningar som den berörda medlemsstaten står inför och dess ekonomiska tilldelning.
- (8) Återhämtnings- och resiliensplanen innehåller åtgärder som bidrar till alla de sex pelarna, och var och en av de sju delarna i återhämtnings- och resiliensplanen behandlar en eller flera pelare. En sådan strategi bidrar till att säkerställa att varje pelare hanteras på ett heltäckande och enhetligt sätt. Samtidigt omfattar återhämtnings- och resiliensplanen en del som är särskilt ägnad åt den gröna omställningen och en annan som är inriktad på den digitala omställningen. Det gröna målet ska stödjas genom en ökning av lokalt producerad förnybar energi, främjande av hållbara transporter, miljöanpassad offentlig upphandling och renovering av byggnader för att främja en hållbar stadsmiljö och på så sätt bidra till minskade utsläpp av växthusgaser. Investeringar och reformer som inriktas på digitalisering av den offentliga sektorn, företags- och industriekosystem, en förbättring av de digitala färdigheterna och en utbyggnad av 5G förväntas alla bidra till att de digitala målen uppnås.

- (9) Återhämtnings- och resiliensplanen förväntas bidra till att förbättra de makroekonomiska resultaten genom att de ekonomiska och sociala konsekvenserna av covid-19-krisen mildras, samtidigt som den ekonomiska, sociala och regionala sammanhållningen ökar, vilket stöder den tredje pelaren som avses i artikel 3 i förordning (EU) 2021/241 om smart och hållbar tillväxt för alla. Detta inbegriper ökade investeringar och stöd till långsiktig innovation, förbättrade utbildningsresultat och en utökad aktiv arbetsmarknadspolitik. Återhämtnings- och resiliensplanen är inriktad på utbildning och innovation, särskilt en bättre utbildningsram, och bidrar därmed till den fjärde och sjätte pelaren som avses i artikel 3 i den förordningen. Förbättrad utbildning i Litauen förväntas direkt bidra till ekonomisk och social resiliens genom att minska den utbildningsklyfta som orsakas av elevernas socioekonomiska bakgrund. Återhämtnings- och resiliensplanen syftar också till att säkerställa att invånarna får kompetens för framtida jobb genom förbättrade yrkesutbildningssystem, ett utökad yrkesvägledningssystem och ett omstrukturerat vuxenutbildningssystem. Åtgärder som främjar högre utbildning och innovation förväntas öka Litauens produktion och konkurrenskraft.

- (10) Efter covid-19-krisen innehåller Litauens återhämtnings- och resiliensplan åtgärder som syftar till att stärka den hälsomässiga och ekonomiska, sociala och institutionella resiliensen, dvs. den femte pelaren som avses i artikel 3 i förordning (EU) 2021/241. Samtidigt som återhämtnings- och resiliensplanen är direkt inriktad på att förbättra resiliensen, kvaliteten, tillgängligheten och effektiviteten i hälso- och sjukvårdssystemet, omfattar den också åtgärder som syftar till att reformera Litauens sociala infrastruktur. Återhämtnings- och resiliensplanen omfattar ett åtagande att förbättra den offentliga sektorns effektivitet genom reformering och digitalisering av den offentliga förvaltningen, genom en reform av skattesystemet som inriktas på bättre skattemoral, rättvisa, bättre omfördelningskapacitet och tillväxtfrämjande åtgärder samt genom förbättringar av budgetramverket, däribland utgiftsöversyner. Återhämtnings- och resiliensplanens åtgärder syftar också till att förbättra sysselsättningsstödet och det garanterade minimilöneskyddet, i avsikt att minska fattigdomen och förbättra den sociala sammanhållningen. Dessa åtgärder förväntas förbättra den territoriella sammanhållningen.

Ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som fastställts i de landsspecifika rekommendationerna

- (11) Återhämtnings- och resiliensplanen förväntas i enlighet med artikel 19.3 b i, och kriterium 2.2 i bilaga V till, förordning (EU) 2021/241 bidra till att effektivt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar (betyg A), inbegripet finanspolitiska aspekter, som fastställts i de relevanta landsspecifika rekommendationer som riktats till Litauen eller utmaningar som identifierats i andra relevanta dokument som officiellt antagits av kommissionen inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

- (12) Återhämtnings- och resiliensplanen omfattar ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som bidrar till att i varierande grad effektivt ta itu med alla eller en betydande del av de ekonomiska och sociala utmaningar som beskrivs i de landsspecifika rekommendationer som rådet riktade till Litauen inom ramen för den europeiska planeringsterminen 2019 och 2020, särskilt vad gäller hälso- och sjukvård, såsom hälso- och sjukvårdssystemets resiliens, tillgänglighet, kvalitet, rimliga priser och effektivitet, utbildning och kompetens, såsom kvalitet och effektivitet på alla utbildningsnivåer, social inkludering, såsom minimiinkomstförmåner, skattemoral och ändamålsenlighet i skatte- och förmånssystemet, innovation, samt energi och resurseffektivitet, hållbara transporter och sammanlänkningar av energinät.
- (13) Reformerna och investeringarna i återhämtnings- och resiliensplanen förväntas öka ekonomins tillväxtpotential på ett hållbart sätt. Återhämtnings- och resiliensplanen syftar till att främja förnyad tillväxt genom stöd till den digitala och den gröna omställningen, innovation, utbildning och kompetensutveckling samt en effektivare offentlig sektor.

- (14) Rekommendationerna som gäller de omedelbara finanspolitiska insatserna mot pandemin kan anses falla utanför tillämpningsområdet för Litauens återhämnings- och resiliensplan, trots att Litauen i allmänhet har handlat lämpligt och i tillräcklig grad när det gäller det omedelbara behovet av att stödja ekonomin med hjälp av finanspolitiska medel under 2020 och 2021, i enlighet med bestämmelserna i den allmänna undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten. Rekommendationerna om sammankopplingar av energinät och likviditetsstöd till den privata sektorn kan också anses falla utanför återhämnings- och resiliensplanens tillämpningsområde. Det beror för det första på att projekten för sammanlänkning av energinät redan är på god väg och för det andra på att Litauens regering, som svar på covid-19-krisen, har infört skatteuppskov, tilldelat medel för direktstöd och åtagit sig att tillhandahålla lånegarantier för att stödja företagens likviditet.

- (15) Fortsatt konvergens är fortfarande en prioritering för Litauen och kräver att de regionala skillnaderna minskar och att bristen på kompetent arbetskraft och de låga investeringarna, inbegripet i forskning och utveckling, åtgärdas. Litauens företagsklimat bör förbättras genom reformer och investeringar som syftar till att förbättra skatteuppbörden och skattesystemets effektivitet och digitalisera den offentliga sektorn. Återhämtnings- och resiliensplanen syftar till att förbättra utbildningskvaliteten på alla nivåer och till att öka deltagandet i vuxenutbildning för bättre kompetensförvaltning. Reformerna och investeringarna inom system för högre utbildning och yrkesutbildning förväntas bidra till att dessa system bättre kan anpassas till den gröna och den digitala omställningen på arbetsmarknaden och till socialpolitiken. Konsolideringen av de organ som ansvarar för att främja innovation förväntas bidra till att göra forsknings- och innovationspolitiken effektivare. Regionala skillnader, hög risk för fattigdom och social utestängning hanteras med hjälp av reformer som ska förbättra tillräckligheten för minimilinkomstskyddet och omfördelningskapaciteten för skatte- och förmånssystemet, och åtgärder för att förbättra långvarig vård och omsorg och kvaliteten och tillgängligheten inom hälso- och sjukvårdssystemet. Politik för att stödja landets digitalisering och gröna omställning, exempelvis att ytterligare utveckla utbyggnaden av nät med mycket hög kapacitet, stödja produktion och lagring av förnybar energi och ersätta förorenande fordon med utsläppsfria fordon, kan i viss utsträckning också bidra till att hantera regionala skillnader. Utifrån detta förväntas återhämtnings- och resiliensplanen på ett hållbart sätt ge en betydande ökning av den litauiska ekonomins tillväxtpotential.

Bidrag till tillväxtpotential, jobbskapande och ekonomisk, social och institutionell resiliens

- (16) Återhämtnings- och resiliensplanen förväntas i enlighet med artikel 19.3 c i, och kriterium 2.3 i bilaga V till, förordning (EU) 2021/241 ha hög inverkan (betyg A) genom att stärka Litauens tillväxtpotential, jobbskapande och ekonomiska, sociala och institutionella resiliens, bidra till genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, inbegripet genom att främja barn- och ungdomspolitik, och lindra covid-19-krisens ekonomiska och sociala konsekvenser, och därigenom öka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen och konvergensen inom unionen.

- (17) Simuleringar utförda av kommissionens avdelningar visar att återhämtnings- och resiliensplanen, tillsammans med resten av åtgärderna inom Europeiska unionens återhämtningsinstrument, har potential att öka Litauens BNP med mellan 1,0 % och 1,6 % fram till 2026, vilket inte omfattar eventuella positiva effekter av strukturreformer, vilka kan vara betydande. De hållbara och tillväxtfrämjande reformer och investeringar som ingår i återhämtnings- och resiliensplanen förväntas åtgärda de strukturella svagheterna i Litauens ekonomi och öka dess resiliens och produktivitet. Åtgärder som stöder produktion och lagring av förnybar energi, energieffektiv renovering, digitalisering av offentliga förvaltningstjänster, stödåtgärder för utbildning och entreprenörskap liksom samarbete mellan innovation och vetenskap och näringsliv överensstämmer med den uppdaterade europeiska industristrategin och förväntas direkt bidra till ökad sysselsättning, ekonomisk konkurrenskraft och hållbar långsiktig tillväxt. Reformen av minimiinkomstsystemet, åtgärder för att modernisera den allmänna utbildningen och reformera yrkesutbildningssystemet samt åtgärder för att förbättra kvaliteten på och tillgången till hälso- och sjukvårdstjänster förväntas ge bestående inverkan på Litauens sociala inkludering och kompetensnivå. De långsiktiga effekterna av dessa åtgärder förväntas förstärkas av skattemässiga och ekonomiska fördelar genom de reformer som planeras för den offentliga sektorn, särskilt de som syftar till att förbättra budgetramen, skattemoralen och skattesystemets effektivitet.

- (18) Återhämtnings- och resiliensplanen förväntas bidra till genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter genom att på kort till medellång sikt ha en betydande positiv inverkan på arbetsmarknadens funktion, utbildning, fattigdom och inkomstskillnader, bland annat tack vare en ökning av den aktiva arbetsmarknadspolitikens finansiering och räckvidd, en ökning av de allmänna förmånerna för ensamstående äldre personer och personer med funktionsnedsättning och en ökning av andelen som omfattas av arbetslöshetsförsäkringen. De långsiktiga effekterna förväntas förstärkas genom förbättrade utbildningsresultat och ett effektivare skatte- och förmånssystem. Återhämtnings- och resiliensplanen inverkan på den territoriella sammanhållningen kvantifierades inte, men en kvalitativ analys tyder på en positiv inverkan genom minskade socioekonomiska skillnader mellan Litauens regioner.

Inte orsaka betydande skada

- (19) Återhämtnings- och resiliensplanen förväntas i enlighet med artikel 19.3 d i, och kriterium 2.4 i bilaga V till, förordning (EU) 2021/241 säkerställa att ingen åtgärd för genomförande av reformer och investeringsprojekt i återhämtnings- och resiliensplanen orsakar betydande skada för miljömål (betyg A) i den mening som avses i artikel 17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852¹ (principen om att *inte orsaka betydande skada*).

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198, 22.6.2020, s. 13).

- (20) Återhämtnings- och resiliensplanen säkerställer att ingen reform eller investering orsakar någon betydande skada för något av de sex miljömålen i den mening som avses i artikel 17 i förordning (EU) 2020/852, nämligen begränsning av klimatförändringar, anpassning till klimatförändringar, hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser, omställning till en cirkulär ekonomi, förebyggande och begränsning av föroreningar samt skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem. Litauen lämnade motiveringar i enlighet med den tekniska vägledningen i kommissionens tillkännagivande med titeln *Teknisk vägledning om tillämpningen av principen om att inte orsaka betydande skada inom ramen för förordningen om faciliteten för återhämtning och resiliens*¹. Vid behov fastställs kraven i bedömningen av *inte orsaka betydande skada* vid utformningen av en åtgärd och specificeras i ett delmål eller mål för den åtgärden. På så sätt säkerställs att utbetalningar för de olika åtgärderna endast kan göras när det har fastställts att respektive åtgärd överensstämmer med principen om att *inte orsaka betydande skada*.

¹ EUT C 58, 18.2.2021, s. 1.

(21) I återhämtnings- och resiliensplanen ägnas särskild uppmärksamhet åt åtgärder vars inverkan på miljömålen kräver närmare granskning. I den gröna delen läggs särskilt fokus på hållbar mobilitet med reformen med titeln *Moving without polluting the environment (Resa utan att förorena miljön)*. Detta innebär bland annat stöd för att utöka sektorn för förnybara bränslen inklusive biometan och andra generationens flytande biobränslen, och att tankstationer upprättas för sådana alternativa bränslen. Dessa investeringar kan potentiellt skada flera miljömål, såsom begränsning av klimatförändringar, och förebyggande och kontroll av luftföroreningar och biologisk mångfald. Detta ska förhindras med hjälp av kravet att biometan eller biobränslen uteslutande ska produceras av de råvaror som förtecknas i bilaga IX till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001¹ och att den slutliga produktionen uppfyller kraven i det direktivet och tillhörande genomförandeakter och delegerade akter. Producenterna bör lämna in intyg om att deras produktion är hållbar. Dessutom har Litauen försäkrat, vilket upprepas i motsvarande mål, att enbart biodrivmedel, biovätska och biomassabränslen som överensstämmer med direktiv (EU) 2018/2001 ska användas av de fordon som får stöd enligt återhämtnings- och resiliensplanen och att andelen biobränslen i den nationella bränsleblandningen ska öka med tiden. Ett system med redovisningsenheter för förnybara bränslen ska skapas för att registrera de mängder biometan och andra förnybara bränslen som levereras till transportsektorn. Inom ramen för det systemet bör aktörerna få certifikat i proportion till den förväntade användningen av förnybara bränslen. Slutligen fastställs i lagen om alternativa bränslen nya krav på bränsleproducenterna.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82).

Bidrag till den gröna omställningen, inbegripet biologisk mångfald

- (22) Återhämtnings- och resiliensplanen innehåller i enlighet med artikel 19.3 e i, och kriterium 2.5 i bilaga V till, förordning (EU) 2021/241 åtgärder som i stor utsträckning (betyg A) bidrar till den gröna omställningen, inbegripet biologisk mångfald, eller som tar itu med de utmaningar som följer av omställningen. Åtgärderna som stöder klimatmålen står för ett belopp som motsvarar 37,8 % av återhämtnings- och resiliensplanens totala tilldelning, beräknat i enlighet med den metod som anges i bilaga VI till förordning (EU) 2021/241. I enlighet med artikel 17 i den förordningen är återhämtnings- och resiliensplanen förenlig med informationen i den nationella energi- och klimatplanen för 2021–2030.
- (23) Åtgärderna i Litauens återhämtnings- och resiliensplan förväntas verkningsfullt bidra till den gröna omställningen och till att hantera de utmaningar som följer med denna. Återhämtnings- och resiliensplanen stöder Litauens mål för utfasning av fossila bränslen och energiomställning i enlighet med den nationella energi- och klimatplanen för 2021–2030. Den gröna delen innehåller åtgärder som syftar till att öka produktionen och lagringen av förnybar energi, hållbar mobilitet, renovering av byggnader, återställande av förstörda torvmarker och cirkulär ekonomi. Dessutom innehåller delen offentlig sektor en åtgärd om översyn av det nuvarande skattesystemet i syfte att identifiera och fasa ut de skattelättnader och undantag som är mest skadliga för miljön. Genomförandet av dessa åtgärder förväntas ge bestående effekt, särskilt genom att bidra till den gröna omställningen, ökad biologisk mångfald och miljöskydd.

- (24) När det gäller förnybar energi förväntas återhämtnings- och resiliensplanen bidra till att skapa kapacitet för ytterligare minst 301,9 MW elektricitet från förnybara energikällor. Av denna nya kapacitet bör minst 271,8 MW komma från solkraftverk, inklusive 4 MW solkraft i regionen Utena, och minst 30,1 MW från landbaserade vindkraftverk. Dessutom bör enskilda lagringsanläggningar för el på minst 15,2 MWh och andra lagringsanläggningar för el på minst 200 MW anläggas.
- (25) Till följd av genomförandet av åtgärderna i återhämtnings- och resiliensplanen och framför allt investeringar som syftar till att påskynda reoveringen av byggnader, förväntas en besparing av primärenergi på 215 GWh uppnås senast 2026, vilket kan leda till en minskning av utsläppen av växthusgaser med 21 500 koldioxidekvivalentton. Detta är förutom de energi- och växthusgasbesparingar som förväntas när förorenande fordon ersätts med utsläppsfria och utsläppsnåla fordon, vilket åtföljs av nödvändig produktion av alternativa bränslen och laddnings- och tankningsinfrastruktur. En handlingsplan för den cirkulära ekonomin ska dessutom antas senast 2023 med målet att säkerställa Litauens övergång till en cirkulär ekonomi senast 2035. Åtgärderna i återhämtnings- och resiliensplanen förväntas bidra till att Litauens klimat- och energimål för 2030 och 2050 kan nås.

Bidrag till den digitala omställningen

- (26) Återhämnings- och resiliensplanen innehåller i enlighet med artikel 19.3 f i, och kriterium 2.6 i bilaga V till, förordning (EU) 2021/241 åtgärder som i stor utsträckning (betyg A) bidrar till den digitala omställningen eller till hanteringen av de utmaningar som följer av omställningen. Åtgärderna som stöder de digitala målen står för ett belopp som motsvarar 31,5 % av återhämnings- och resiliensplanens totala tilldelning, beräknat i enlighet med den metod som anges i bilaga VII till förordning (EU) 2021/241.
- (27) I återhämnings- och resiliensplanen behandlas alla aspekter av Litauens digitala omställning: konnektivitet, digitalisering av den offentliga och privata sektorn samt digital kompetens. Återhämnings- och resiliensplanen omfattar åtgärder för att ytterligare bygga ut nät med mycket hög kapacitet, även på landsbygden och i avlägsna områden. Dessutom syftar betydande reformer och investeringar till att digitalisera den offentliga sektorn. Detta bör få en viktig roll inom digitaliseringen av ekonomin, förbättra affärsklimatet och minska de administrativa kostnaderna. Återhämnings- och resiliensplanen omfattar åtgärder för att främja digitala färdigheter för barn, anställda, offentliganställda och äldre personer. Åtgärder planeras också för att komma till rätta med bristen på it-personal på arbetsmarknaden. I återhämnings- och resiliensplanen föreslås dessutom investeringar för att stödja utnyttjandet av avancerad digital teknik i den privata sektorn, framför allt vad gäller samarbete mellan vetenskap och näringsliv för innovativ teknik och digitalisering av kultursektorn.

- (28) I samband med pandemin har digitaliseringen av hälso- och sjukvården och av utbildningssystemet också blivit en framträdande utmaning och ett prioriterat område för åtgärder. Återhämtnings- och resiliensplanen omfattar åtgärder för att främja digitala lösningar i samband med e-hälsa och distansstudier. Dessutom innehåller återhämtnings- och resiliensplanen viktiga åtgärder för att integrera digitala lösningar i organisationen av arbetsförmedlingen, i skatte- och tullindrivning och i miljöanpassningen av ekonomin.

Bestående inverkan

- (29) Återhämtnings- och resiliensplanen förväntas i enlighet med artikel 19.3 g i, och kriterium 2.7 i bilaga V till, förordning (EU) 2021/241 i stor utsträckning (betyg A) ha en bestående inverkan på Litauen.

- (30) Långsiktiga strukturella förändringar kan förväntas till följd av de planerade reformerna. Det är framför allt reformer som syftar till att främja den gröna och den digitala omställningen samt reformer som rör utbildnings- och yrkesutbildningssystemen som förväntas ha en bestående inverkan på Litauens ekonomi genom att stärka människors kompetens för arbetsmarknaden och därigenom främja exportkapacitet, produktivitet och sammantaget en hållbar långsiktig tillväxt. De planerade reformerna av den högre utbildningen förväntas också förbättra kvaliteten och effektiviteten i de högre utbildningsprogrammen. Effektiviseringen av den statliga innovationspolitiken förväntas ge en stor bestående inverkan på innovation. De planerade reformerna av hälso- och sjukvårdssektorn, såsom konsolidering av sjukhusens nätverk, omorganisationen av ambulanstjänster, upprättande av en plattform för hälso- och sjukvårdspersonals kompetens samt utvecklingen av det digitala hälso- och sjukvårdssystemet förväntas öka hälso- och sjukvårdssystemets effektivitet och tillgänglighet samt stärka dess resiliens. Reformerna för att modernisera den offentliga sektorn, både vad gäller den offentliga förvaltningen och budgetplaneringen, däribland utgiftsöversyner, förväntas ge långvariga förbättringar av den offentliga sektorns effektivitet. Reformerna för att stärka skattemoralen och förbättra skattesystemets effektivitet och omfördelningskapaciteten hos skatte- och förmånssystemet förväntas minska fattigdom och social utestängning och bidra till att förbättra den finanspolitiska hållbarheten och den ekonomiska effektiviteten.

- (31) Långsiktiga strukturella förändringar kan förväntas till följd av de planerade investeringarna. Gröna investeringar förväntas stödja Litauens övergång till en cirkulär ekonomi, främja innovativ och smart rörlighet och minska Litauens beroende av icke-förnybara energikällor och resurser. Investeringar som främjar digitalisering av den offentliga sektorn, näringslivet och den akademiska världen förväntas öka effektiviteten i dessa sektorer. Ökad finansiering och räckvidd för den aktiva arbetsmarknadspolitiken förväntas ge bestående inverkan på arbetsmarknadens funktion och för att minska fattigdom och inkomstskillnader.
- (32) Återhämtnings- och resiliensplanens bestående inverkan kan också förstärkas genom synergieffekter mellan återhämtnings- och resiliensplanen och andra program som finansieras genom de sammanhållningspolitiska fonderna, särskilt genom att på ett meningsfullt sätt ta itu med de djupt rotade territoriella utmaningarna och främja en balanserad utveckling.

Övervakning och genomförande

- (33) De arrangemang som föreslås i återhämtnings- och resiliensplanen är i enlighet med artikel 19.3 h i, och kriterium 2.8 i bilaga V till, förordning (EU) 2021/241 lämpliga arrangemang (betyg A) för att säkerställa en effektiv övervakning och ett effektivt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen, inbegripet den planerade tidsplanen, delmålen och målen samt de relaterade indikatorerna.

- (34) Finansministeriet bör vara den förvaltningsmyndighet som samordnar genomförandet och övervakningen av återhämtnings- och resiliensplanen och bör vara kommissionens främsta kontaktpunkt. Byrån för central projekthantering bör vara en förvaltningsmyndighet för återhämtnings- och resiliensplanen, som bedömer och väljer ut projekt och ser till att de överensstämmer med projektkontrakten och med den nationella lagstiftningen och unionslagstiftningen. Fackministerier och myndigheter som står under deras kontroll bör ha huvudansvaret för genomförandet och rapporteringen om delmål och mål. De föreslagna övervakningsindikatorerna är relevanta, acceptabla och störningståliga. De återspeglar på ett lämpligt och realistiskt sätt återhämtnings- och resiliensplanens övergripande ambitionsnivå. Fördelningen av delmål och mål över tid är något ojämn, med en senareläggning till 2026. Delmål och mål är också av betydelse för redan genomförda åtgärder som är stödberättigade enligt artikel 17.2 i förordning (EU) 2021/241. För att motivera en begäran om utbetalning måste dessa delmål och mål ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt över tid.
- (35) Medlemsstaterna bör säkerställa att ekonomiskt stöd inom ramen för faciliteten kommuniceras och bekräftas i enlighet med artikel 34 i förordning (EU) 2021/241. Tekniskt stöd kan begäras inom ramen för instrumentet för tekniskt stöd, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/240¹, för att bistå medlemsstaterna vid genomförandet av deras återhämtnings- och resiliensplaner.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/240 av den 10 februari 2021 om inrättande av ett instrument för tekniskt stöd (EUT L 57, 18.2.2021, s. 1).

Kostnader

- (36) Den motivering som lämnats i återhämtnings- och resiliensplanen för de uppskattade totala kostnaderna för återhämtnings- och resiliensplanen är i enlighet med artikel 19.3 i) i, och kriterium 2.9 i bilaga V till, förordning (EU) 2021/241 i måttlig utsträckning (betyg B) rimlig och trovärdig, överensstämmer med principen om kostnadseffektivitet och står i proportion till den förväntade nationella ekonomiska och sociala effekten.
- (37) Litauen har lämnat individuella kostnadsberäkningar för alla investeringar i återhämtnings- och resiliensplanen. Kostnadsfördelningen är i allmänhet detaljerad och väl underbyggd. Uppskattningarna bygger till största delen på jämförelser med tidigare investeringar av liknande karaktär. Även om Litauen inte har lämnat in någon oberoende validering av de föreslagna kostnadsberäkningarna visar bedömningen av kostnadsberäkningarna och de styrkande dokumenten att de flesta kostnaderna är väl motiverade och rimliga. De belopp som föreslås för finansiering bedömdes vara lämpliga och innebära att kostnadsberäkningarnas trovärdighet kan betraktas som måttlig. Även om de flesta beloppen är låga till medellåga jämfört med kostnaderna för liknande reformer eller investeringar bedöms dock kostnaderna för ett begränsat antal åtgärder vara i låg grad trovärdiga. Slutligen överensstämmer de uppskattade totala kostnaderna för återhämtnings- och resiliensplanen med principen om kostnadseffektivitet och står i proportion till den förväntade nationella ekonomiska och sociala effekten.

Skydd av unionens ekonomiska intressen

- (38) De arrangemang som föreslås i återhämtnings- och resiliensplanen och de ytterligare åtgärder som anges i detta beslut är i enlighet med artikel 19.3 j i, och kriterium 2.10 i bilaga V till, förordning (EU) 2021/241 lämpliga (betyg A) för att förebygga, upptäcka och åtgärda korruption, bedrägerier och intressekonflikter vid användning av medel enligt den förordningen och arrangemangen förväntas på ett effektivt sätt leda till att dubbel finansiering enligt den förordningen och andra unionsprogram undviks. Detta påverkar inte tillämpningen av andra instrument och verktyg för att främja och genomdriva efterlevnaden av unionsrätten, inbegripet för att förebygga, upptäcka och åtgärda korruption, bedrägerier och intressekonflikter, och för att skydda unionsbudgeten i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2092¹.
- (39) Det interna kontrollsystem som beskrivs i Litauens återhämtnings- och resiliensplan baseras på befintliga processer och strukturer och identifierar tydligt aktörer (organ/enheter) och deras respektive roller och ansvarsområden i utförandet av de interna kontrolluppgifterna. Systemet bygger på den modell som användes för strukturfonderna under perioden 2021–2027 och bör omfatta en rad funktioner och förfaranden som ska utföras av den förvaltande myndigheten, den administrativa myndigheten och revisionsmyndigheten, var och en inom sitt ansvarsområde, vilket säkerställer överensstämmelse med bestämmelserna och principerna i den tillämpliga lagstiftningen. Dessa organ bör få fullständig tillgång till den relevanta informationen. Samtidigt som ytterligare expertis och administrativ kapacitet för den nyligen inrättade revisionsmyndigheten planeras, behöver den fortfarande byggas upp.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2092 av den 16 december 2020 om en generell villkorlighetsordning för skydd av unionsbudgeten (EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 1).

- (40) Vissa revisions- och kontrollerdelar var, bland annat på grund av de betydande förändringarna i förvaltningen av och kontrollsystem för unionens strukturfonder, ännu inte på plats när återhämtnings- och resiliensplanen lämnades in och de måste därför färdigställas i tid. Det handlar om att anta beslut för att upprätta rättsliga mandat för den förvaltande myndigheten, den administrativa myndigheten och revisionsmyndigheten, anta en revisionsstrategi och driftsätta ett särskilt it-verktyg (IS2021), som är nödvändigt för att uppfylla de relevanta kraven i förordning (EU) 2021/241. När det gäller det senare ingår ett delmål för att övervaka att respektive krav uppfylls i återhämtnings- och resiliensplanen och det bör vara uppnått vid tiden för den första ansökan om utbetalning.

Återhämtnings- och resiliensplanens samstämmighet

- (41) Återhämtnings- och resiliensplanen innehåller i enlighet med artikel 19.3 k i, och kriterium 2.11 i bilaga V till, förordning (EU) 2021/241 i stor utsträckning (betyg A) åtgärder för genomförandet av reformer och offentliga investeringsprojekt som utgör samordnade insatser.

- (42) Litauens återhämtnings- och resiliensplan är enhetlig, med konsekventa reformer och investeringar som stärker varandra och med synergier mellan de olika delarna. Återhämtnings- och resiliensplanen har en strategisk och konsekvent vision, uppvisar enhetlighet inom varje del, mellan de olika delarnas mål och bland enskilda reformer och investeringar i de olika delarna. De sju delarna är enhetliga i sina mål, i struktureringen av investeringarna och reformerna och visar det tematiska sambandet och kopplingarna väl. Delarna förstärker varandra, särskilt den gröna omställningen och den digitala omställningen. Återhämtnings- och resiliensplanen är också förenlig med den nationella framstegsplanen och med regeringens aktuella program.

Jämställdhet och lika möjligheter

- (43) Återhämtnings- och resiliensplanen innehåller vissa åtgärder som förväntas hjälpa Litauen att hantera utmaningarna när det gäller jämställdhet och lika möjligheter för alla. Det handlar om åtgärder som direkt och indirekt syftar till att tillgodose behoven hos personer med funktionsnedsättning, såsom att underlätta tillgängligheten till byggnader, oberoende användning av offentliga tjänster på nätet och en ökning av de allmänna förmånerna för ensamstående personer med funktionsnedsättning. Utvecklingen av digitala färdigheter, särskilt för utsatta grupper, som personer med funktionsnedsättning, äldre personer, migranter och flyktingar, ingår också i Litauens återhämtnings- och resiliensplan. Reformen av långvarig vård och omsorg bör förbättra möjligheterna för anhängvårdare i arbetsför ålder, varav de flesta är medelålders kvinnor, att återgå till arbetsmarknaden. Reformen och investeringar som ingår i återhämtnings- och resiliensplanen bör minska de befintliga sociala, ekonomiska och regionala skillnaderna. Återhämtnings- och resiliensplanen hänvisar till lagstiftningsinitiativ och politiska initiativ som förväntas komplettera reformerna och investeringarna som ingår i återhämtnings- och resiliensplanen.

Självbedömning av säkerhet

- (44) Återhämtnings- och resiliensplanen innehåller en självbedömning av säkerheten vad gäller investeringar i 5G-konnektivitet, vilken hänvisar till och beskriver den nationella lagstiftning som genomför de viktigaste åtgärder som rekommenderas i den gemensamma EU-verktygslådan för cybersäkerhet för 5G-nät. Dessa åtgärder syftar bland annat till att stärka de nationella myndigheternas roll och begränsa högriskleverantörernas roll.

Gränsöverskridande projekt och projekt som omfattar flera länder

- (45) Återhämtnings- och resiliensplanen bidrar till följande gränsöverskridande projekt och projekt som omfattar flera länder: Genome europé och 5G-korridorer längs Via Baltica och Rail Baltica. En del av dessa projekt finansieras även genom andra program, såsom Fonden för ett sammanlänkat Europa och genom strukturfonderna.

Samrådsprocess

- (46) Återhämtnings- och resiliensplanen har varit föremål för ett offentligt samråd som hölls i april 2021, där invånare och organisationer hade möjlighet att delta. I de tidiga faserna av utarbetandet av återhämtnings- och resiliensplanen anordnades ett antal tematiska diskussioner med arbetsgivarorganisationer, fackliga organisationer, lokala myndigheter och icke-statliga organisationer. För att säkerställa de berörda aktörernas egenansvar är det mycket viktigt att involvera alla berörda lokala myndigheter och parter, inbegripet arbetsmarknadens parter, under hela genomförandet av de investeringar och reformer som ingår i återhämtnings- och resiliensplanen.

Positiv bedömning

- (47) Efter kommissionens positiva bedömning av Litauens återhämtnings- och resiliensplan då det konstaterades att återhämtnings- och resiliensplanen på ett tillfredsställande sätt uppfyller de bedömningskriterier som anges i förordning (EU) 2021/241 i enlighet med artikel 20.2 i, och bilaga V till, den förordningen bör det i detta beslut anges vilka reformer och investeringsprojekt som är nödvändiga för att genomföra återhämtnings- och resiliensplanen, relevanta delmål, mål och indikatorer samt vilket belopp i form av icke återbetalningspliktigt ekonomiskt stöd och lånestöd som unionen ställt till förfogande för återhämtnings- och resiliensplanens genomförande.

Ekonomiskt bidrag

- (48) Den totala kostnaden för Litauens återhämtnings- och resiliensplan beräknas uppgå till 2 224 686 966 EUR. Eftersom återhämtnings- och resiliensplanen på ett tillfredsställande sätt uppfyller de bedömningskriterier som anges i förordning (EU) 2021/241 och de beräknade totala kostnaderna för återhämtnings- och resiliensplanen dessutom är högre än det högsta ekonomiska bidrag som är tillgängligt för Litauen bör det ekonomiska bidrag som tilldelas för Litauens återhämtnings- och resiliensplan vara lika med det totala ekonomiska bidrag som är tillgängligt för Litauen.

- (49) I enlighet med artikel 11.2 i förordning (EU) 2021/241 ska beräkningen av det högsta ekonomiska bidraget för Litauen uppdateras senast den 30 juni 2022. I enlighet med artikel 23.1 i den förordningen bör därmed ett belopp för Litauen som inte överstiger det högsta ekonomiska bidrag som avses i artikel 11.1 a i den förordningen göras tillgängligt för ett rättsligt åtagande senast den 31 december 2022. När det högsta ekonomiska bidraget har uppdaterats bör rådet, på förslag från kommissionen, om nödvändigt och utan onödigt dröjsmål ändra detta beslut så att det inbegriper det uppdaterade högsta ekonomiska bidrag som beräknats i enlighet med artikel 11.2 i den förordningen.
- (50) Det stöd som ska tillhandahållas kommer att finansieras genom att kommissionen lånar upp medel på unionens vägnar på grundval av artikel 5 i rådets beslut (EU, Euratom) 2020/2053¹. Stödet bör betalas ut i delbetalningar när Litauen på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som fastställts för genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen.
- (51) Litauen har begärt att 13 % av det ekonomiska bidraget ska betalas ut i form av förfinansiering. Detta belopp bör göras tillgängligt för Litauen med förbehåll för ikraftträdandet av, och i enlighet med, det avtal som föreskrivs i artikel 23.1 i förordning (EU) 2021/241 (*finansieringsavtalet*).

¹ Rådets beslut (EU, Euratom) 2020/2053 av den 14 december 2020 om systemet för Europeiska unionens egna medel och om upphävande av beslut 2014/335/EU, Euratom (EUT L 424, 15.12.2020, s. 1).

- (52) Detta beslut bör inte påverka resultatet av eventuella förfaranden för tilldelning av unionsmedel från något annat unionsprogram än faciliteten eller av förfaranden som rör snedvridningar av den inre marknadens funktion som kan komma att inledas, särskilt enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget. Beslutet befriar inte medlemsstaterna från kravet att i enlighet med artikel 108 i fördraget till kommissionen anmäla alla planerade statliga stödåtgärder.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Godkännande av bedömningen av återhämtnings- och resiliensplanen

Bedömningen av Litauens återhämtnings- och resiliensplan på grundval av kriterierna i artikel 19.3 i förordning (EU) 2021/241 godkänns härmed. Reformen och investeringsprojektet i återhämtnings- och resiliensplanen, arrangemangen och tidsplanen för övervakning och genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen, inbegripet relevanta delmål och mål, relevanta indikatorer för att mäta uppnåendet av planerade delmål och mål, samt arrangemang för att ge kommissionen fullständig tillgång till relevanta underliggande data anges i bilagan till detta beslut.

Artikel 2
Ekonomiskt bidrag

1. Unionen ska göra ett ekonomiskt bidrag i form av icke återbetalningspliktigt stöd motsvarande 2 224 195 119 EUR tillgängligt för Litauen¹. Ett belopp om 2 091 774 090 EUR ska finnas tillgängligt så att det kan bli föremål för ett rättsligt åtagande senast den 31 december 2022. Om den uppdatering som föreskrivs i artikel 11.2 i förordning (EU) 2021/241 resulterar i ett uppdaterat högsta ekonomiska bidrag för Litauen som är lika med eller högre än 2 224 195 119 EUR ska ett ytterligare belopp på 132 421 029 EUR finnas tillgängligt så att det kan bli föremål för ett rättsligt åtagande från och med den 1 januari 2023 till och med den 31 december 2023. Om den uppdatering som föreskrivs i artikel 11.2 i förordning (EU) 2021/241 resulterar i ett uppdaterat högsta ekonomiska bidrag för Litauen som är lägre än 2 224 195 119 EUR ska skillnaden mellan det uppdaterade högsta ekonomiska bidraget och beloppet på 2 091 774 090 EUR finnas tillgängligt så att det kan bli föremål för ett rättsligt åtagande i enlighet med förfarandet i artikel 20.8 i förordning (EU) 2021/241 från och med den 1 januari 2023 till och med den 31 december 2023.

¹ Detta belopp motsvarar den ekonomiska tilldelningen efter avdrag av Litauens proportionella andel av de utgifter som avses i artikel 6.2 i förordning (EU) 2021/241, beräknat i enlighet med den metod som anges i artikel 11 i den förordningen.

2. Kommissionen ska göra unionens ekonomiska bidrag tillgängligt för Litauen i delbetalningar i enlighet med bilagan till detta beslut. Ett belopp om 289 145 365 EUR, motsvarande 13 % av det ekonomiska bidraget, ska göras tillgängligt i form av förfinansiering. Förfinansieringen och delbetalningarna får betalas ut av kommissionen i en eller flera trancher. Storleken på trancherna ska vara beroende av tillgången till finansiella medel.
3. Förfinansieringen ska verkställas med förbehåll för ikraftträdandet av, och i enlighet med, finansieringsavtalet. Förfinansieringen ska räknas av genom proportionella avdrag från delbetalningarna.
4. Delbetalningarna ska verkställas i enlighet med finansieringsavtalet på villkor att det finns tillgängliga medel och att kommissionen fattar ett beslut i enlighet med artikel 24 i förordning (EU) 2021/241 om att Litauen på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som fastställts för genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen. För att vara berättigat till utbetalning, ska Litauen uppnå delmålen och målen senast den 31 augusti 2026, med förbehåll för ikraftträdandet av de rättsliga åtaganden som avses i punkt 1.

Artikel 3

Adressat

Detta beslut riktar sig till Republiken Litauen.

Utfärdat i

På rådets vägnar

Ordförande
